

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERI SANNA MARININ TERVEHDYSPUHEENVUORO
ITS FINLANDIN SYYSSEMINAARISSA ” TYÖLLISYYTTÄ JA KILPAILUKYKYÄ ÄLYKKÄÄSTÄ
LIIKENTEESTÄ” 14.11.2019

Arvoisat seminaarivieraat,

Tietoa, erilaista dataa syntyy ympärillämme koko ajan kiihtyvällä tahdilla. Tieto itsessään ei luo edistystä tai mahdollista hyvinvoinnin kehitysaskelia. Syntyvälle tiedolle täytyy luoda merkitys ja se täytyy saattaa keskeisten tarvitsijoiden saataville. Tieto on tuotannon tekijä, jonka arvo kasvaa suoraan verrannollisesti sen mukaan, miten tehokkaasti kykenemme tietoa hyödyntämään, jakamaan ja yhdistelemään uudella tavalla. Tähän tarvitaan niin toimintaympäristön mahdollistavuutta kuin teknologisia toteutusmalleja. Samalla meidän on huolehdittava, että uusia tietoa hyödyntäviä digitaalisia ratkaisuja otetaan käyttöön sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Suomi elää osaamisesta ja huippulaadusta. Elinvoimaisuutemme salaisuus on se, että kykenemme jatkuvasti kehittämään huippuluokan tuotteita vastaamaan globaalia kysyntää. Suomessa jos missä on mahdollista tehdä tuotekehitystä ja innovaatioita, jotka edesauttavat esimerkiksi ilmastonmuutoksen kaltaisten globaalien haasteiden ratkaisemisessa. Kyvykkyytemme perustuu osaamisen ja innovaatiotoiminnan ohella erityisesti taitoomme tehdä toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Vain yhteistyöllä pärjäämme.

Tiedon merkityksen kasvu sekä teknologinen kehitys mullistavat liikennejärjestelmää. Digitalisaation, automaation ja robotiikan älykkäät sovellutukset tehostavat ja muuttavat liikennettä ja kuljetuksia. Tietomäärän ja sen käsittelykapasiteetin kasvu sekä tiedon avoimuus mahdollistavat entistä älykkäämpien ratkaisujen hyödyntämisen liikenteessä ja logistiikassa sekä uudenlaisten palvelujen ja liiketoimintamallien kehittämisen.

Tulevaisuuden liikennejärjestelmä muodostuu liikenne- ja viestintäverkkojen, palveluiden ja tiedon yhteen toimivasta kokonaisuudesta. Samalla liikenne on muuttumassa kokonaisvaltaiseksi palveluksi, jossa keskitytään käyttäjälähtöisten matkojen ja kuljetusten toimivuuteen. Liikenneinfrastruktuurin ja -palveluiden on kyettävä reagoimaan elinkeinoelämän ja ihmisten tarpeiden muutoksiin nopeasti ja tehokkaasti. Reagoinnissa korostuu asiakastarpeen ymmärtäminen ja reaaliaikainen tilan seuranta, systemaattinen ennakointi sekä tiedon tehokas hyödyntäminen ja analysointi.

Jotta voimme turvata kaikille tarpeidensa mukaiset jokapäiväiset liikenne- ja viestintäpalvelut, tulee meillä olla eheä kuva liikennejärjestelmään liittyvistä tarpeista sekä siitä, miten tarpeisiin voidaan vastata. Samaan aikaan meidän on hillittävä ilmastonmuutosta ja täytettävä kansainväliset veloitteemme kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Suomen ensimmäisen 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu on aloitettu. Julkiisuudessa liikenneverkon rapistuminen ja korjausvelan kasvu ovat puhututtaneet paljon. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa käsitellään liikenneverkon lisäksi kuitenkin myös liikennejärjestelmää tukevia toimintoja, kuten viestintäverkkoja, liikenteen ohjausta ja palveluita sekä tiedon hyödyntämistä. Onkin tärkeä pohtia, miten voisimme entistä paremmin hyödyntää viestintäverkkojamme, uutta teknologiaa sekä liikenteeseen liittyviä ja siellä tuotettavia tietoja ongelmien ratkaisussa.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma koskee kaikkia kulkumuotoja ja se antaa lähtökohdat koko Suomen liikenneverkon ja liikenteen palveluiden suunnitteluun. Suunnitelma tulee sisältämään tavoitteet, toimenpiteet sekä valtion osalta myös rahoitusohjelman, joiden mukaisesti liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala jatkossa kehittää toimialaansa – yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Perinteisistä liikenteen väyläkeskeisistä toimintamalleista ollaan digitalisaation murroksen myötä siirtymässä enenevässä määrin kohti koko liikennejärjestelmän kattavaa ekosysteemimallia. Jo olemassa olevan tiedon pohjalta voidaan tuottaa mitä erilaisempia matka- ja kuljetusketjujen sujuvuutta ja kestävien kulku- ja kuljetustapojen käyttöä edistäviä käyttäjälähtöisiä sovelluksia ja palveluita.

Multimodaalisuus hyödyntää eri kulku- ja kuljetusmuotojen vahvuuksia, kuten nopeutta, hintaa ja luotettavuutta. Yhdistely voi tuottaa tehokkaamman ja samalla sekä edullisemmän että ympäristöystävällisemmän kuljetusratkaisun ihmisille ja tavaroille. Multimodaalisia kulkuketjuja kehitettäessä erityinen huomio pitää olla matkustajanoikeuksissa ja henkilötietojen suojaamisessa. Palvelun pitää olla turvallinen ja luotettava käyttäjälleen. Käyttäjäkokemuksen ja ilmaston näkökulmasta paras palvelu on lisäksi sellainen, joka helpottaa käyttäjänsä arkea ja jättää pienimmän mahdollisen hiilijalanjäljen.

Edistämällä logistiikan digitalisaatiokehitystä ja kehittämällä tiedon käyttöä logistiikkaketjuissa voimme paitsi parantaa logistiikkasektorin kannattavuutta ja toimintaedellytyksiä, myös saavuttaa päästövähennyksiä. Logistiikasta kertyvän tiedon avulla kykenemme entistä paremmin tunnistamaan ja toteuttamaan myös uusia toimenpiteitä kuljetuksien ilmastovaikutuksien pienentämiseksi ja kuljetustehokkuuden optimoimiseksi.

Hyvät kuulijat,

Hallitus on sitoutunut tukemaan yritysten kasvua ja uudistumista yritysten tarpeet huomioiden sekä parantamaan yritysten toimintaedellytyksiä verkostoituvassa liiketoimintaympäristössä. Tähän pyritään mm. tiivistämällä innovaatio-, tutkimus- ja kasvupolitiikan koordinaatiota julkisen ja yksityisen sektorin välillä sekä edistämällä yritysten ja yrittäjien tiedon jakamista.

Liikenteen digitaaliset alustat ja alustatalous luovat potentiaalia uudennaiselle arvonluonnille ja liiketoiminnalle. Onnistuessaan alustat voivat synnyttää täysin uusia markkinoita ja tätä kautta niillä on merkittäviä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Ilmastonmuutos, globalisaatio, kaupungistuminen, väestön ikääntyminen ja teknologinen kehitys muuttavat Suomea ja maailmaa nopeammin kuin koskaan aikaisemmin. Myös muutoksen keskellä kansalaisten ja yritysten on voitava viestiä, liikkua ja liikuttaa tavaroita tarpeidensa mukaisesti. Vaikka monet muutokset ovat meille haasteita, piilee näissä myös joukko uusia mahdollisuuksia menestymiseen.

Me Suomessa voimme tarttua näihin mahdollisuuksiin rohkeasti ja ensimmäisten joukossa. Parhaassa tapauksessa löydämme juuri ne ratkaisut, joita kaupungistuva maailma ja sen markkinat kaipaavat. Ratkaisuja, joista riittäisi tuotteita ja palveluita myös vientiin.

Toivotan kaikille hyvää seminaaria ja mielenkiintoisia keskusteluja!